

Grenser for lyd
v/Norsk musikkråd
Postboks 4651 Sofienberg
0506 Oslo
Tel 22 00 56 00 Faks 22 00 56 01
www.musikk.no nmr@musikk.no

Helsedirektoratet
Postboks 700 St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref:
10/2171

Vår ref:
1000037-001
720.0

Dato:
10/5-2010

Høringssvar – Veileder for vurdering av lydnivå for å forebygge helseskader ved bruk av musikkanlegg

Vi viser til høringsbrev datert 6.4.2010 og takker for muligheten til å komme med innspill. Vi vil imidlertid få påpeke at høringsfristen er uakseptabelt kort, jmfør Utredningsinstruksen. Vi finner det betenkelig at Helsedirektoratet ikke overholder offentlige regelverksinstruksjoner. Den korte høringsfristen vil sannsynligvis medføre at mange aktører ikke har mulighet til å komme med innspill og dermed vil det være sentrale aspekter som ikke vil bli belyst i høringsrunden. Høringen gir således ikke mulighet for en forsvarlig behandling. Vi finner det også underlig at idretten som også vil bli berørt av veilederen, ikke står oppført som høringsinstans.

Om avsenderen

Grenser for lyd er Kultur-Norges sammenslutning av musikkorganisasjoner og – firmaer. 18 organisasjoner og bedrifter, samt en rekke enkeltpersoner, står bak prosjektet som har som målsetning å settes fokus på hørsel og forebygging av hørselsskader i forbindelse med øving og konserter. Til sammen representerer vi:

- 20 000 musikere
- 250 konsertarrangører
- 100 festivaler
- 50 000 frivillige
- to millioner publikummere

Grenser for lyd er: AKKS, AVAB-CAC, bandOrg, BRAK, by:Larm, D'light, Carl Christian Lein Størmer, Em Nordic, FolkOrg, Gramart, Johan Berntsen, Live Nation, MFO, Musikkutstyrsordningen, Norsk Jazzforum, Norsk musikkråd, Norsk Rockforbund, NRK, Rikskonsertene, Rubicon AS, Stein Andre Hovden, Svein Egil Hernes, Øystein Wierli.

Grenser for lyd har vært med på store deler av arbeidet med veilederen, men representantene valgte å trekke seg fra arbeidet da forslag til grenseverdier og målemetode ble vedtatt uten at våre kritiske innspill ble tatt til etterretning. Målet med en slik veileder må være at den er enkel å forholde seg til og praktiske å anvende i forhold til levende musikk, Grenser for lyd mener at dette ikke er tilfellet slik veilederen nå har blitt.

Konserter og hørselsskader

Grenser for lyd vil påpeke at når det gjelder publikums hørsel er det ingen forskning som entydig viser at å gå på konserter er skadelig for hørselen. Både i høringsbrevet og i veilederen framstår det som om det er helseskadelig å gå på konsert eller delta på festival. Dette mener Grenser for lyd er misvisende og bør endres.

Kulturloven

Grenser for lyd vil også få lov til å understreke vår undring over at når det gjelder bygge- og anleggsstøy, så kan man få unntak fra reglene mens det med denne veilederen nå blir vanskelig å få til unntak når det gjelder kulturvirksomhet.

Kulturloven fastlegger offentlige myndigheters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet gjennom rettslige, økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemiddel og tiltak. Alle skal ha mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. For kommuner og fylkeskommuner innebærer dette blant annet at det skal legges til rette for arrangører som ønsker å formidle et kulturtilbud for eksempel ved økonomiske bidrag, rådgivning etc. Helsedirektoratets veileder vanskeliggjør kulturvirksomhet og øker terskelen for slik aktivitet og er i så måte i strid med intensjonene i kulturloven.

Om høringsbrevet

Grenser for lyd stiller spørsmål ved følgende formulering i høringsbrevet: "Veilederen påfører ikke i seg selv kommunene eller konsertarrangørene nye plikter eller oppgaver." Etter Grenser for lyds oppfatning avviker grenseverdiene og krav til lydmålemetode skissert i kap. 5 fra de gjeldene nasjonale (Folkehelsas normer for støy) og regionale (for eksempel Oslo kommunes) normer og regler. Det samme gjelder også grenseverdiene i kap. 6 i veilederen. Grenser for lyd ønsker en oppklaring av dette punktet i høringsbrevet. Dersom veilederen medfører endringer for norske konsertarrangører må disse endringene klargjøres. Det må også spesifiseres om veilederen står juridisk over nasjonale og regionale regler.

Svar på Helsedirektoratets spørsmål

- 1) Grenser for lyd finner det problematisk at veilederen favner så bredt. Det er en fare for at nyansene ikke kommer fram, at all form for aktivitet skjæres over en kam. Grenser for lyd mener at det bør skilles mellom arrangementer med et kunstnerisk aspekt hvor musikken er hovedformålet og arrangementer hvor musikken bare er et supplement til annen aktivitet. I så måte vil det være hensiktsmessig med flere veiledere. Grenser for lyd mener videre at veilederen bare bør ta for seg forholdet til omgivelsene og ikke arbeidstakere og publikum som er beskyttet gjennom henholdsvis Arbeidsmiljøloven og Folkehelsas normer for støy (underholdning).

- 2) Grenser for lyd overlater til kommuner og fylkeskommuner å svare på dette spørsmålet.
- 3) Dette spørsmålet sammenfaller med spørsmål 1, veilederen favner for bredt.
- 4) Grenser for lyd mener at veilederen vanskeliggjør og fordyrer planlegging og gjennomføring av kulturarrangementer, jamfør spørsmål 6.
- 5) Veilederen gir en god oversikt over hvilke lover og regler en som arrangør har å forholde seg til.
- 6) Grenser for lyd mener at veilederens grenseverdier og målemetoder er for kompliserte. Kravene som stilles til konsertarrangører vil medføre betydelige administrative og økonomiske utfordringer for den enkelte arrangør. Kravene til målemetode krever for eksempel at den som setter opp og kontrollerer målesystemet har veldig god kunnskap om dB og lydmålinger, en slik kompetanse er veldig sjelden hos norske arrangører da verken lydskoler eller kulturutdanninger gir undervisning i dette i særlig grad. Dette kan medføre at mange spillesteder ignorerer veilederen frem til den dagen det oppstår en klagesak. Målet med en slik veileder må være at den er enkel å forholde seg til og praktiske å anvende i forhold til levende musikk. Og veilederen må heller ikke føre til reduksjon i muligheten til kulturell aktivitet i kommuner og fylker.

Grenser for lyd mener at DIN-normen som er lagt til grunn er for komplisert og spesifisert og at de utdragene som er gjengitt i veilederen gjør at blant annet målesystemet 10eazy faller utenfor. Dette er lite hensiktsmessig da 10eazy faktisk er sertifisert etter EU-standarder (EU/10/2003) og godkjent i henhold til DIN 1509-05 og allerede er i bruk hos en del arrangører.

Grenser for lyd stiller seg undrende til behovet for å bytte ut Folkehelsas (FHI) normer for støy med den tyske DIN-normen som er lagt til grunn i veilederen. Formuleringene fra FHIs normer for støy er enklere og lettere og forholde seg til. For eksempel kan man bruke dette: "Måling og beregning av høy lyd bør utføres i henhold til anerkjente prosedyrer gitt i nasjonale standarder, forskrifter, retningslinjer, veiledninger med mer. Aktuelle referanser kan være: ISO1999, EU/10/2003 og DIN 1509-05." (tatt fra s. 110 i normene). På den måten kan man unngå å spesifisere så mye at for eksempel 10eazy ikke kan brukes.

Med vennlig hilsen
Grenser for lyd
v/Norsk musikkråd

(Sign.)

Erica Berthelsen
prosjektleder Grenser for lyd

(Sign.)

Magnar Bergo
daglig leder Norsk musikkråd